

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Bosansko-podrinjski kanton Gorazde
OPĆINA FOČA
Ustikolina

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
Bosnian-podrinje canton Gorazde
MUNICIPALITY FOČA
Ustikolina

**DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA
ZA PERIOD 2025. – 2027.GODINA**

Juni 2024. godine

Na osnovu člana 18. Zakona o budžetima u Federaciji BiH („Službene novine F BiH“ broj: 102/13, 09/14, 13/14, 08/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22) Općinski načelnik *d o n o s i*:

DOKUMENT OKVIRNOG BUDŽETA OPĆINE

FOČA ZA PERIOD 2025.- 2027. godina

UVOD

Zakonom o Budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13, 09/14, 13/14, 08/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22) uspostavljeno je srednjoročno planiranje kao kontinuiran proces, koji počinje srednjoročnom ekonomskom i fiskalnom prognozom, a završava odobrenim konačnim budžetom i procjenama za naredne dvije godine. Ovaj Dokument okvirnog budžeta za period 2025.-2027. godina predstavlja fiskalni okvir budžeta Općine Foča za 2025. godinu, te preliminarnu projekciju za 2026. i 2027. godinu, ujedno DOB predstavlja preliminarni nacrt budžeta za 2025. godinu. Postupak pripreme DOB-a počinje dostavljanjem instrukcije broj: 1 o načinu i elementima izrade DOB-a koja sadrži: osnovne ekonomske pretpostavke i smjernice za pripremu DOB-a, tabele pregleda prioriteta budžetskih korisnika, te dinamiku i rokove pripreme DOB-a. U Članu 15. Zakona o Budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13, 09/14, 13/14, 08/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22) koji se odnosi na Budžetski kalendar definisani su rokovi prema kojim se priprema i usvaja budžet, a samim tim i Dokument okvirnog Budžeta. Na osnovu navedenog člana Zakona o Budžetima u Federaciji BiH, Služba za opću upravu, privredu, finansije, društvene djelatnosti i mjesne zajednice (u daljem tekstu: Služba) je pristupila izradi Dokumenta okvirnog Budžeta Općine Foča za period 2025. - 2027. godina. Dana 27.03.2024. godine Služba je aktom broj: 05-1-11-445/24 uputila svim općinskim službama Instrukciju broj: 1 odnosno instrukciju za izradu DOB-a Općine Foča za period 2025. - 2027. godine, zajedno sa tabelom prioriteta. Na osnovu navedene instrukcije, a prema odredbama člana 15. Zakona o budžetima u Federaciji BiH budžetski korisnici su svoje tabele prioriteta sa obrazloženjem trebali dostaviti do 15.04.2024. godine. Članom 18. Zakona o Budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13, 09/14, 13/14, 08/15, 91/15, 102/15, 104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22) propisano je da na osnovu prijedloga prioriteta budžetskih korisnika za izradu DOB-a Ministarstvo finansija priprema DOB i dostavlja ga Vladi do 15. juna. Vlada razmatra i usvaja DOB do 30. juna tekuće godine zajedno sa srednjoročnim okvirom rashoda za tri godine nakon čega se dostavlja Parlamentu kao informacije. Članom 28. Zakona o Budžetima u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj: 102/13, 09/14, 13/14, 08/15, 91/15, 102/15,

104/16, 5/18, 11/19, 99/19 i 25a/22) regulisano je da se odredbe člana 18. shodno primjenjuju i na općine.

Dokument okvirnog budžeta Općine Foča za 2025. - 2027. godinu obuhvata slijedeće oblasti: 1. Makroekonomski pokazatelji; 2. Srednjoročnu fiskalnu politiku i projekciju direktnih i indirektnih prihoda; 3. Srednjoročnu projekciju prihoda Općine Foča; 4. Upravljanje potrošnjom.

1. MAKROEKONOMSKI POKAZATELJI U FBiH

U ovom poglavlju su dati osnovni srednjoročni makroekonomski pokazatelji i prognoze na kojima su zasnovane preliminarne procjene Bosne i Hercegovine, Federacije Bosne i Hercegovine za period 2025. - 2027. godina

Tabela: Makroekonomski pokazatelji za period 2022. - 2027. godina

INDIKATOR	ZVANIČNI PODACI					
	2022.	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.
NOMINALNI BDP U MIL KM	45.518	49.061	51.363	53.968	56.783	59.719
NOMINALNI RAST U %	13,7	7,6	4,7	5,1	5,2	5,2
BDP DEFLATOR (PRETHODNA GODINA =100)	109,5	105,9	102,4	102,2	102,2	102
REALNI BDP U MIL KM (PRETHODNA GODINA =100)	41.560	46.323	50.149	52.822	55.576	58.549
REALNI RAST U %	3,8	1,8	2,2	2,8	3	3,1
INFLACIJA MJERENA PROCENTOM POTROŠAČKIH CIJENA U%	14	6,1	2,2	2	1,9	1,8
POTROŠNJA U MIL KM	39.284	42.201	43.855	45.380	47.096	48.877
REALNI RAST U %	1,8	1,5	1,6	1,5	1,8	1,7
VLADINA POTROŠNJA U MIL KM	8.513	8.939	9.296	9.575	9.853	10.149
REALNI RAST U %	1,3	1,2	1,5	1	1,1	1,1
PRIVATNA POTROŠNJA U MIL KM	30.771	33.262	34.568	35.805	37.243	38.728
REALNI RAST U %	1,9	1,6	1,7	1,6	2	1,9
INVESTICIJE (BRUTO) U STALNA SREDSVA U MIL KM	10.081	10.682	11.118	11.754	12.481	13.246
REALNI RAST U %	0,3	1,7	2,3	3,8	4,7	4,6
VLADINE INVESTICIJE U MIL KM	1.356	1.451	1.640	1.723	1.878	2.028
REALNI RAST U %	5	1,9	7,6	3,9	6,8	5,8
PRIVATNE INVESTICIJE U MIL KM	8.725	9.231	9.508	10.031	10.603	11.218
REALNI RAST U %	1,2	1,6	1,5	3,8	4,3	4,4
UVOZ U MIL KM	28.230	27.869	29.332	31.108	33.704	36.231
NOMINALNI RAST U %	33,8	-1,3	5,2	6,1	8,3	7,6
REALNI RAST U %	6,2	-2,4	3,9	4,6	6,7	5,3
IZVOZ U MIL KM	21.954	21.640	23.142	25.269	28.156	30.986
NOMINALNI RAST U %	31,7	-1,6	7,1	9,2	11,4	10
REALNI RAST U %	12	3	5,2	7,1	8,9	7,5
NACIONALNA BRUTO ŠTEDNJA U %BDP-A	23,1	23,3	23,5	24,4	24,9	25,1
BILANS TEKUĆEG RAČUNA U MIL KM	-1.978	-1.704	-1.612	-1.250	-1.116	-1.109
RAST U %	184,7	-13,9	-5,4	-22,4	-10,7	-0,6
BILANS TEKUĆEG RAČUNA U % BDP-A	-4,3	-3,5	-3,1	-2,3	-2	-1,9

Izvor: Direkcija za ekonomsko planiranje (DEP), mart 2024. godine

2. SREDNJOROČNA FISKALNA POLITIKA I PROJEKCIJE DIREKTNIH I INDIREKTNIH PRIHODA

Projekcije direktnih i indirektnih prihoda rađene su na bazi revidiranih projekcija javnih prihoda Federalnog ministarstva finansija za 2024.godinu i period 2025.-2027. godina. Revidirane projekcije prihoda za 2024. godinu zasnovane su na zadnjim zvaničnim makroekonomskim prognozama preuzete od Direkcije za ekonomsko planiranje (DEP), te prate pretpostavljena kretanja ključnih parametara sa kojima su u korelaciji., te na važećim poreznim politikama.

Unatoč izazovima na međunarodnom nivou, kao što su slabljenje globalnog ekonomskog rasta, pojačanih inflatornih protosaka i rasta kamatnih stopa, u 2023.godini ostvaren je ekonomski rast, koji prema podacima DEP-a na nivu BiH iznosi 1,8%. Prema podacima DEP-a u osnovnom scenariju za 2024. godinu i period 2025. - 2027. godina u BiH se može očekivati ekonomski rast sa prosječnom stopom od oko 3% na godišnjem nivou.

Važno je napomenuti da je Federalno ministarstvo finansija prilikom dostave revidiranih projekcija javnih prihoda za 2024. godinu i period 2025. – 2027. godina ukazalo na niz faktora koji mogu značajno uticati na drugačiji ishod u naplati javnih prihoda: neplanirane izmjene poreznih politika, značajna odstupanja u kretanju koeficijenata raspodjele prihoda od indirektnih poreza između entiteta, promjene u nivou planirane otplate vanjskog duga, promjene u izdvajanju prihoda od indirektnih poreza za Institucije BiH, rad porezne administracije te razvoj drugih događaju poput novih elementarnih nepogoda. S tim u vezi i Općina Foča prilikom projekcije svojih prihoda ističe određeni nivo rizika po ostvarenje projiciranih iznosa.

2.1. Revidirane projekcije prihoda od indirektnih poreza za 2024. godinu i plan za period 2025.-2027. godina

Indirektni porezi	2024.	2025.	2026.	2027.
Kantonalni budžet	15.611.569	14.517.500	14.003.578	13.633.140
Općinski/gradski budžeti	3.189.669	3.551.873	3.851.768	3.578.916
Foča	109.914	336.467	367.258	397.256
Goražde	2.335.624	2.535.741	2.767.862	2.993.866
Pala	745.999	679.657	672.617	667.794

2.2. Revidirane projekcije prihoda sa Jedinstvenog računa za 2024. godinu i plan za period 2025.-2027. godina za direkciju cesta

Bosnasko-podrinjski kanton	2024.	2025.	2026.	2027.
Prihodi od indirektnih poreza i raspodjela sa jedinistvenog računa	1.003.485	1.217.853	1.370.467	1.403.374
o/č Općina Foča	13.500	15.000	16.300	17.380
Prihodi iz namjenske putarine za finansiranje autobusa i cesta	332.095	362.572	375.455	384.961
o/č Općina Foča	4.500	4.620	4.760	4.780

2.3. Revidirane projekcije prihoda po osnovu poreza na dohodak za 2024. godinu i plan za period 2025.-2027. godina za kanton i općine zbirno

	2024.	2025.	2026.	2027.
Porezi na dohodak	9.109.751	10.214.983	11.641.635	13.083.778
Kanton	6.101.611	6.699.094	7.367.925	8.116.328
Općine/gradovi	3.008.140	3.515.888	4.273.710	4.967.450

2.4. Revidirane projekcije prihoda po osnovu poreza na dobit za 2024. godinu i plan za period 2024.-2026. godina

	2024.	2025.	2026.	2027.
Bosnasko-podrinjski kanton	4.789.748	4.974.741	5.218.623	5.350.208

3. SREDNJOROČNA PROJEKCIJA PRIHODA OPĆINE FOČA

Ovo poglavlje sadrži projekcije prihoda za koje se očekuje da će biti na raspolaganju Općini Foča, iz kojih će biti finansirane javne potrebe općine, a koje su najvećim dijelom determinirane prilikama i situacijama navedenim u prethodnim poglavljima. Imajući na umu postojeću situaciju, kao i činjenicu da Služba za opću upravu, privredu, finansije, društvene djelatnosti i mjesne zajednice vrlo malim dijelom može utjecati na ukupnu fiskalnu strategiju za naredni srednjoročni period evidentno je da kao realna osnova za izradu i prezentaciju srednjoročne fiskalne strategije će poslužiti prognoze i pretpostavke prosljeđene od Federalnog Ministarstva finansija posredstvom Ministarstva finansija BPK-a. U kontekstu ranije spomenutog, kao i analiza ostvarenja prihoda proteklih godina i trenda izvršenja za prvih pet mjeseci tekuće 2024. godine, Služba je uradila moguću projekciju prihoda koji pripadaju Općinskom budžetu. Osnov za projekciju prihoda za 2025. godinu je budžet 2024. godine.

Poreski prihodi su u potpunosti bazirani na projekcijama Federalnog ministarstva finansija.

Projekcija neporeskih prihoda je rađena na bazi izvršenja po ovom osnovu u 2023. godini, te prvih 5 mjeseci 2024. godine, kao i na bazi trenutno važećih ugovora o iznajmljivanju imovine.

Tekući transferi, kao jako značajna ali ujedno i najneizvjesnija stavka u budžetu Općine Foča, planirani su na bazi izvršenja za prvih 5 mjeseci 2024. godine uz blagi porast.

U sljedećem tabelarnom pregledu predstavljen je nivo ostvarenih prihoda Općine Foča u 2023. godini, budžet 2024. godine i projekcije za period 2025.- 2027. godina. Projekcija prihoda u 2025. - 2027. godini odražava dinamiku priliva u 2023. godini, kao i u proteklom periodu 2024. godine.

Tabela : Projekcije prihoda 2025.-2027.godina

Prihodi i primici	Ostvareno 2023.	Budžet 2024.	Procjena 2025.	Procjena 2026.	Procjena 2027.
A Poreski prihodi	464.627	488.967	556.000	604.000	656.000
711000 Porez na dobit pojednaca i preduzeća	3.200	7.000	7.000	7.000	7.000
713000 Porezi na plaću i radni smaglo	0	0	0	0	0
714000 Porez na imovinu	7.182	7.500	8.000	8.000	8.000
716000 Porez na dobit od prihoda	182.123	120.000	130.000	145.000	150.000
717000 Prihodi od indirektnih poreza	346.123	354.467	410.000	444.000	484.000
B Neporeski prihodi	135.295	156.300	155.000	155.000	165.000
721000 Prihodi od preduzetnički aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	27.277	32.300	35.000	35.000	35.000
722000 Prihodi od transakcija prihodi od imovine i drugih usluga	0	0	0	0	0
723000 Novčane kazne	0	0	0	0	0
C Tekući transferi	511.167	520.000	400.000	400.000	400.000
732000 Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	511.167	520.000	400.000	400.000	400.000
D Kapitalni transferi	168.139	804.000	400.000	400.000	400.000
742000 Kapitalni transferi od ostalih nivoa vlasti	168.139	804.000	400.000	400.000	400.000
E Kapitalni primici	0	5.000	0	0	0
UKUPNO:	1.279.228	1.976.267	1.511.000	1.559.000	1.613.000

Rizici po projekcije prihoda

Rizici ostvarenja projiciranih prihoda mogu biti:

- veće usporavanje predviđenog ekonomskog rasta;
- nepredviđene promjene poreznih politika (odsustvo stabilnih koeficijenata raspodjele indirektnih poreza i nepredviđene promjene istih i dr.);
- makroekonomske pretpostavke;

- neredovno izmirenje tekućih transfera od ostalih nivoa vlasti (prvenstveno BPK-a)

Projekcije prihoda su usko vezane za privredni rast. Jedan od rizika odnosi se na makroekonomske pretpostavke, koje će u mnogome ovisiti od uticaja varjjskih faktora. Ukoliko su rast i drugi makroekonomski pokazatelji ispod procijenjenog nivoa imat će za posljedicu drugačija kretanja projekcije prihoda.

Nepredviđene promjene poreznih politika se prvenstveno odnose na izmjene zakona o pripadnosti javnih prihoda u dijelu raspodjele prihoda od indirektnih poreza i izmjene zakona o porezu na dohodak koje su također u proceduri.

Projekcije su rađene pod pretpostavkom da neće doći do prenosa nadležnosti između općine i drugih nivoa vlasti.

4. UPRAVLJANJE POTROŠNJOM

4.1. Zahtjevi budžetskih korisnika

Na osnovu dostavljene Instrukcije 1 Službe za opću upravu, privredu, finansije, društene djelatnosti i mjesne zajednice, Općinske službe su dostavile svoje projekcije rashoda za naredne tri godine. Dostavljene projekcije su objedinjene i prikazane u naredenoj tabeli

Tabela: Pregled projekcija/prijedloga budžetskih korisnika

Rashodi i izdaci /godina	Ostvareno 2023.	Budžet 2024.	2025.	2026.	2027.
			Tabela	Tabela	Tabela
			2025.	2026.	2027.
A Tekući rashodi	1.099.273	1.323.338	1.276.152	1.306.692	1.340.672
611000 Plaćeni i naknada troškova zaposlenih	511.348	625.770	725.722	795.507	845.122
612000 Doprinosi poslodavaca i ostali doprinosi	45.818	54.768	66.600	69.540	71.300
613000 Izdaci za materijal i usluge	356.105	300.100	363.340	302.700	333.280
613100 Putni troškovi	1.637	2.650	2.650	2.650	2.650
613200 Izdaci za energiju	45.117	45.600	45.600	45.600	45.600
613300 Izdaci za komunikacije i komunalne usluge	27.275	30.750	32.750	32.750	32.750
613400 Nebitna materijalna sredstva	12.473	12.473	12.473	12.473	12.473
613500 Izdaci za usluge prijevoza i goriva	9.359	9.600	10.500	10.500	11.000
613700 Izdaci za otpad	50.052	12.000	65.250	47.600	47.650
613800 Izdaci osiguranja, bankarskih usluga i usluga platnog prometa	5.078	5.200	5.200	5.200	5.200
613900 Izdaci za druge posebne usluge	201.372	159.950	170.210	172.500	170.130
614000 Tekući transferi I	182.043	254.500	96.000	102.500	96.000

drugi tekući rashodi							
614100	tekući transferi od viših nivoa vlasti i fondovima	5.000	5.000	5.000		5.000	5.000
614200	Tekući transferi pojedincima	142.767	35.000	35.000		35.000	35.000
614300	tekući transferi neprofitnim organizacijama	5.000	19.000	15.000		19.000	19.000
614400	Subvencije javnim preduzećima	5.000	6.000	6.000		6.000	6.000
614600	Podaci o poslovanju preduzeća	0	190.000	0		0	0
614800	Drugi tekući rashodi	19.636	36.000	34.000		34.000	34.000
615000	Kapitalni transferi	5.000	5.000	5.000		5.000	5.000
B	Kapitalni izdaci	124.610	626.000	12.000	400.000	12.000	12.000
821000	Kapitalni izdaci	124.610	626.000	12.000		12.000	12.000
	UKUPNO:	1.421.883	1.691.508	1.258.152	1.450.000	1.318.692	1.192.072
Broj zaposlenih							

4.2. Smjernice i ograničenje za dostavljanje zahtjeva za izradu nacrtu budžeta

Prilikom projekcija rashoda i izdataka za naredne tri godine, uvažavajući date projekcije prihoda Službe za opću upravu, privredu, finansije, društvene djelatnosti i mjesne zajednice rashodi budžetskih korisnika trebali bi se kretati u granicama projekcije prihoda umanjениm za iznos planiranog pokriva akumuliranog deficita, odnosno u granicama iznosa od cca 1.450.000,00 KM. Iz prethodne tabele je vidljivo da projekcije tekućih rashoda koje su urađene na osnovu dostavljenih projekcija Općinskih službi znatno prelaze iznose koji bi prema projekcijama prihoda za naredne tri godine trebali biti raspoloživi. Naime, ukupno projektovani prihodi za 2024. godinu iznose 1.511.000 KM, od čega je 400.000 KM kapitalnih transfera s većih nivoa vlasti. Uzimajući u obzir činjenicu da, izuzev za dio kapitalnih transfera od BPK-a, veći nivoi vlasti prilikom raspisivanja javnih poziva za dodjelu sredstava za kapitalne projekte zahtjevaju učešće Općine sa minimalno 20%, neophodno je rezervisati minimalno 20.000 KM na ime učešća u projektima. Također je neophodno uzeti u obzir i činjenicu da akumulirani deficit Općine Foča sa 31.12.2023. godine iznosi cca 103.670 KM te se u budžetu za 2025. godinu moraju rezervisati sredstva od cca 40.000 KM na ime pokriva deficita.

Uzimajući u obzir prethodno iznesene podatke konstatujemo da sredstva sa kojima će Općina raspolagati za pokriva tekućih rashoda u 2024. godini iznose oko 1.050.000 KM. Na osnovu navedenog zahtjevi budžetskih korisnika za izradu Nacrta Budžeta za 2025. godinu koji se odnose na tekuće rashode bi se trebali kretati značajno ispod granica realizovanih rashoda budžeta za 2023. godinu sa maksimalnim uštedama ako je i gdje je god to moguće. Zahtjevi za kapitalne izdatke koji se realizuju iz poreznih i neporeznih prihoda i tekućih transfera sa viših nivoa bi se trebali odnositi isključivo na učešće Općine u projektima za koje su sredstva dobijena od strane većih nivoa vlasti i trebali bi se kretati u predviđenom iznosu od

ukupno 20.000 KM, jer prema projekcijama sredstava za ovu namjenu nema, izuzev ako ne dođe do povećanja tekući transferi sa viših nivoa vlasti, odnosno ako se ne ostvare uštede na tekućim izdacima. Zahtjevi za kapitalne izdatke koji se finansiraju iz kapitalnih transfera većih nivoa vlasti treba planirati u iznosu od cca 400.000,00 KM uz obavezno preciziranje izvora finansiranja i opisa kapitalnog projekta. Iz projekcija posebnih naknada i prihoda i naknada od cesta trebali bi se u istom iznosu planirati i rashodi za te svrhe kao što su: rashodi iz oblasti Civilne zaštite koji se realizuju iz posebnih naknada za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, rashodi za usluge popravki i održavanja cesta koji se realizuju iz cestovnih naknada i prihoda koji pripadaju direkciji cesta, te rashodi iz sredstava prikupljenih od kirija za socijalno-neprofitno stanovanje. Što se tiče projekata koji bi se trebali realizovati u periodu od 2025. - 2027. godine oni će biti utvrđivani prilikom izrade nacrtu budžeta za svaku godinu pojedinačno, a na bazi strategija razvoja Općine za period 2020. - 2026. Na osnovu toga i budžetski korisnici bi trebali prilikom dostavljanja svojih zahtjeva za izradu Nacrta Budžeta za 2025. godinu u dijelu koji se odnosi na kapitalne izdatke vezane za projekte koji će se realizovati navesti i izvor finansiranja tih projekata, te projekte planirati u skladu sa Strategijom. Shodno naprijed navedenom, Instrukcija 2 koju će Služba za opću upravu, privredu, finansije, društvene djelatnosti i mjesne zajednice dostaviti općinskim službama će sadržati elemente i ograničenja iz ovog dokumenta, a sve službe prilikom dostavljanja svojih zahtjeva za izradu Nacrta budžeta Općine Foča za 2025. godinu bi se trebali pridržavati gore navedenih smjernica i ograničenja, a sve u cilju što kvalitetnije izrade Nacrta budžeta za 2025. godinu.

Broj: 01-11-884-1 /24

Datum: 10. 07. 2024 godine

